

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 181/2024-40

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **DIAGO SF s.r.o.**, Železničná 7, Brezno, zastúpeného Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom, Skuteckého 33, Banská Bystrica, proti uzneseniu Správneho súdu v Bratislave sp. zn. 2Sf/21/2023 z 13. decembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením správneho súdu sp. zn. 2Sf/21/2023 z 13. decembra 2023. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil správne mu súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 2. augusta 2023 správne mu súdu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 101706974/2023 zo 7. júla 2023. Spolu so žalobou podal návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, ktorý odôvodnil tým, že okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia mu preukázateľne hrozí závažná ujma, značná hospodárska škoda či finančná škoda a že priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom. Zároveň poukázal na ekonomickú situáciu spoločnosti. Daňová kontrola by poškodila dennodenný chod sťažovateľa, výkon jeho podnikateľskej činnosti, ohrozuje ho na dôveryhodnosti, dostala by ho do druhotnej platobnej neschopnosti, keďže v dôsledku straty obchodných partnerov by nebol schopný vyplácať mzdy, dane a odvody. Správny súd napadnutým uznesením návrh zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ tvrdí, že napadnuté uznesenie správneho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď správny súd nesprávne aplikoval § 258 v spojení s § 185 písm. a) Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“). Podľa názoru správneho súdu sťažovateľ hrozbu možnej závažnej ujmy nepreukázal žiadnymi dôkazmi a rovnako hrozba danej ujmy nevyplýva ani z administratívneho spisu. Uvedený záver je podľa sťažovateľa v rozpore s jeho tvrdeniami uvedenými v správnej žalobe, ako aj s obsahom administratívneho spisu. Skutočnosť, že správny súd odmietol odkladný účinok len predmetným konštatovaním, je v hrubom rozpore so zásadou spravodlivosti a s obsahom práva na spravodlivé súdne konanie.

4. Sťažovateľ uvádza, že rozhodnutím žalovaného, ktoré bolo výsledkom vyrubovacieho konania a ktoré bolo následne napadnuté správnu žalobou, mu bol určený rozdiel dane na dani z príjmov právnickej osoby za zdaňovacie obdobie apríl 2014 v sume 105 786,90 eur. Je toho názoru, že návrh na priznanie odkladného účinku správnej žaloby dostatočne odôvodnil, keď okrem predloženia dokladov preukazujúcich jeho tvrdenia podrobne rozpísal a preukázal aktuálnu ekonomickú situáciu spoločnosti. Poukazuje aj na to, že na trhu pôsobí 23 rokov, zamestnáva takmer 50 zamestnancov, v danom regióne patrí medzi kľúčových zamestnávateľov a od jeho činnosti je závislých niekoľko desiatok ďalších spoločností v rámci Slovenskej republiky. Všetky záväzky voči štátu si vždy riadne a včas plnil a plní a nikdy sa nedostal do žiadneho omeškania.

5. Správny súd nepriznanie odkladného účinku správnej žaloby nedostatočne odôvodnil. Navyše existujú neodôvodnené rozdiely v rozhodovacej praxi správneho súdu, ktorý v obdobných právnych veciach založených na totožnom skutkovom základe priznal správnym žalobám odkladný účinok.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením správneho súdu, ktorým správny súd zamietol návrh sťažovateľa na priznanie odkladného účinku jeho správnej žaloby. Sťažovateľ je toho názoru, že v danom prípade dostatočne preukázal existenciu dôvodov na priznanie odkladného účinku, a preto považuje napadnuté uznesenie za arbitrárne a nedostatočne odôvodnené.

7. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom a v zásade nemá právomoc preskúmavať ich skutkové zistenia a právne názory, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí všeobecných súdov kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal so základnými právami. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli

zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, čím by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (IV. ÚS 43/04).

8. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04).

9. Rozhodnutie o návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe podľa § 185 SSP nie je rozhodnutím vo veci samej a následky z neho plynúce nie sú konečné a nezmeniteľné a možno preto konštatovať, že takéto rozhodnutie je zákonom konštruované ako rozhodnutie dočasnej povahy (m. m. III. ÚS 468/2018, I. ÚS 158/2020). Posúdenie splnenia podmienok na priznanie odkladného účinku správnej žaloby je zásadne vecou konajúceho správneho súdu, pričom k prieskumu reálnej existencie týchto podmienok nie je ústavný súd oprávnený. Podstatou prieskumu tohto rozhodnutia tak môže byť len obmedzený test ústavnosti, t. j. posúdenie, či má rozhodnutie o (ne)priznaní odkladného účinku zákonný podklad, či bolo vydané príslušným orgánom a taktiež či nie je prejavom svojvôle, najmä či je náležité odôvodnené (m. m. I. ÚS 346/2017).

10. Keďže aj v konaní o priznaní odkladného účinku správnej žalobe musia byť rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu, resp. základnému právu na súdnu ochranu (napr. I. ÚS 295/2021), ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zamerá na posúdenie, či správny súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody zamietnutia návrhu sťažovateľa na priznanie odkladného účinku.

11. Podľa § 185 písm. a) SSP správny súd môže, ak osobitný predpis neustanovuje inak, na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného uznesením priznať správnej žalobe odkladný účinok, ak by okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy hrozila závažná ujma, značná hospodárska škoda či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

12. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia (bod 12) vyplýva, že správny súd nepriznal správnej žalobe odkladný účinok z dôvodu, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno osvedčenia tvrdenej obavy z hrozby závažnej ujmy v prípade okamžitého výkonu napadnutého rozhodnutia žalovaného. Podľa správneho súdu návrh sťažovateľa na priznanie odkladného účinku správnej žalobe neobsahuje žiadne dôkazy na preukázanie hrozby závažnej ujmy, značnej hospodárskej škody a ďalších bezprostredne hroziacich následkov pre žalobcu predpokladaných v § 185 SSP a ani z administratívneho spisu hrozba závažnej ujmy nevyplýva. Správny súd konštatoval, že odkaz sťažovateľa na sťažené plnenie jeho záväzkov, poškodzovanie dobrého mena, účasť vo verejnom obstarávaní a bližšie nešpecifikovanú hrozbu odstúpenia od zmluvy je bez ďalšieho na priznanie odkladného účinku nepostačujúci. Na priznanie odkladného účinku správnej žalobe nestačí len samotné tvrdenie, ale je potrebné tieto skutočnosti aj preukázať. Sťažovateľ síce predložil s návrhom daňové priznanie za rok 2022, účtovnú závierku za rok 2022 a kúpnu zmluvu 1/2022, avšak súdu nezrejmlil, aké konkrétne skutkové závery mu majú byť danými listinami osvedčené. Sťažovateľ taktiež nevysvetlil, v čom spočíva hrozba odstúpenia od zmluvy pre podstatné porušenie podmienok a z čoho vyplýva nadväzujúca nemožnosť plniť svoje záväzky. Správny súd následne

v bode 13 napadnutého uznesenia poukázal na ekonomickú situáciu sťažovateľa vyplývajúcu z predloženej účtovnej závierky za rok 2022 a v nadväznosti na uvedené konštatoval, že nie je zrejmé, ako vyrubený rozdiel dane spôsobí ohrozenie podnikateľskej činnosti, keďže sťažovateľ disponuje majetkom niekoľkonásobne prevyšujúcim jeho výšku a zároveň nerozdeleným ziskom z predchádzajúcich účtovných období. V závere napadnutého uznesenia (bod 15) správny súd odkázal na právne závery ústavného súdu v náleze č. k. III. ÚS 479/2017-44 z 20. septembra 2017 a konštatoval, že sťažovateľ rovnako neosvedčil, že by priznanie odkladného účinku správnej žalobe nebolo v rozpore s verejným záujmom.

13. Ústavný súd po oboznámení sa s dôvodmi napadnutého uznesenia a posúdení námietok sťažovateľa konštatuje, že napadnuté uznesenie správneho súdu je z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľné. Správny súd pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa vychádzal zo zákonnej úpravy regulujúcej priznanie odkladného účinku správnej žalobe a náležitým spôsobom sa zaoberal tvrdeniami sťažovateľa obsiahnutými v jeho návrhu o hrozbe vzniku ujmy, ktorú by mu malo napadnuté rozhodnutie žalovaného spôsobiť. Napadnuté uznesenie správneho súdu nevybočilo z medzí ústavnosti, ako to tvrdí sťažovateľ v ústavnej sťažnosti, pričom správny súd svoje rozhodnutie zároveň dostatočne a ústavne konformne odôvodnil. Správny súd zreteľne ozrejmil, že predpokladom vyhovenia návrhu nie je len tvrdenie vzniku ujmy, ale aj jej riadne preukázanie, pričom len potenciálna hrozba ujmy nepostačuje. Práve to sa sťažovateľovi nepodarilo preukázať, preto jeho návrhu nebolo vyhovené. Sťažovateľ totiž svoj návrh nepodporil dôkazmi, z ktorých by bolo možné vyvodiť hrozbu závažnej ujmy či iného nenapraviteľného následku, ako to vyžaduje § 185 písm. a) SSP, a preto správne mu nemožno vytknúť, že sa mu sťažovateľom popísaná ujma spojená s napadnutým uznesením žalovaného javila len ako hypotetická.

14. Na základe uvedeného ústavný súd považuje záver správneho súdu o nesplnení podmienok na vyhovenie návrhu sťažovateľa na priznanie odkladného účinku správnej žalobe za ústavne akceptovateľný a z ústavného hľadiska tak nenachádza priestor, aby do tohto hodnotenia správneho súdu akokoľvek zasiahol. Napadnuté uznesenie nevybočilo z medzí ústavnosti a správny súd náležite interpretoval a aplikoval príslušné ustanovenia Správneho súdneho poriadku, pričom svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil.

15. Ústavný súd podotýka, že sťažovateľovi nič nebráni podať nový návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe a relevantne súdu preukázať existenciu takých nespochybniteľných skutočností, ktoré predstavujú reálnu hrozbu závažnej ujmy či iného nenapraviteľného následku, ku ktorým by došlo okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia žalovaného.

16. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil možnosť porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

17. Právna vec sťažovateľa sa týka rozhodovania správnych orgánov v daňovom konaní. V tomto smere je potrebné odkázať na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcu sa aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru, z ktorej vyplýva, že vylučuje jeho aplikáciu na veci daňové, argumentujúc, že tvoria súčasť jadra výsad verejnej moci (rozsudok Veľkej komory ESLP z 23. 11. 2006 vo veci Jussila proti Fínsku, č. 73053/01, bod 45, rozsudok Veľkej komory ESLP z 12. 7. 2001 vo veci Ferrazzini proti Taliansku, sťažnosť č. 44759/98, body 24 a 31). Výnimku

z tejto zásady ESLP pripúšťa len v takých daňových veciach, kde daňové konanie považuje za konanie trestné.

18. Správne orgány vo veci sťažovateľa neuložili sankciu za porušenie právnej (zákonnej) povinnosti. Tým nie je naplnená požiadavka druhého kritéria z troch v zmysle tzv. Engelovských kritérií, ktorých naplnenie umožňuje charakterizovať vnútroštátne konanie trestného charakteru a konštatovať aplikabilitu čl. 6 ods. 1 dohovoru (IV. ÚS 183/2021), a preto na vec sťažovateľa nie je aplikovateľný čl. 6 ods. 1 dohovoru (ak by však aj aplikovateľný bol, vecný záver o jeho porušení by bol na základe skôr prezentovaných záverov týkajúcich sa namietaného porušenia základných ústavných práv rovnako negatívny). Ústavný súd tak odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj vo zvyšnej časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené prijatím ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2024

Libor Duľa
predseda senátu